Радянська влада викидала ці слова зі словників: яку українську лексику намагалися стерти

ЛИСЕНКО КАТЕРИНА — 22 Червня 2026, 15:54 — 2 Mins Read — СУСПІЛЬСТВО

Важливі новини щодня — додайте «Експерт» в улюблені джерела Google

У СРСР із українських словників роками прибирали слова, які вважали "небажаними". Під заборону потрапляла лексика, пов'язана з національною самобутністю, історією та побутом.

Про це повідомляє OBOZ.UA.

У радянський період українська мова зазнавала системного редагування. Зі словників вилучали питомі українські слова, а натомість впроваджували варіанти, максимально наближені до російської мови.

Такі зміни поступово витісняли частину оригінальної української лексики з повсякденного вжитку та офіційних мовних норм.

Філолог Андрій Шимановський навів кілька прикладів таких замін.

За його словами, слово "кип'яч" замінили на "кип'яток", "сновида" — на "лунатика", "чепурун" — на "стилягу", "навантага" — на "нагрузку".

Також із ужитку витісняли "дармовис", замінюючи його на "брелок", "руйновище" — на "розвалюху", "дрібняки" — на "дрібні гроші".

Під заміну потрапили й слова "ляпавиця", "сльота", "хляпавка", які поступилися слову "слякоть", а "закутень" витіснили формулюванням "глухе місце".

Шимановський наголосив, що ще під час визвольних змагань 1917–1921 років українці продемонстрували здатність активно захищати свою ідентичність, мову та культуру.

За його даними, у 1917 році на українських землях вийшло 747 україномовних видань проти 452 російськомовних.

У 1918 році цей розрив став ще більшим: в УНР та Українській державі надрукували 1084 україномовні видання, тоді як російською — 386.

Після поразки визвольних змагань ситуація різко змінилася.

У 1922 році в радянській Україні українською мовою вийшло лише 186 видань, а російською — вже 491.

Філолог нагадав, що в Кодексі законів про народну освіту УСРР 1922 року українську визначали як мову більшості населення, особливо в селах, а російську — як основну мову міст і загальносоюзну.

Сьогодні ці мовні зміни розглядають як частину масштабної політики русифікації, яка десятиліттями впливала на розвиток української культури.

Читайте ЕКСПЕРТ у Google News ПІДПИСАТИСЯ

Помітили помилку у матеріалі? Повідомте редакцію: corrections@expert.in.ua

русифікація срср українська мова

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я
Якщо з'явилися варикозні вени або синюшні вузли, застосуйте це

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я
Рекомендую при діабеті 2 типу! Знижує цукор в крові краще за...

recreativ
Гроші впадуть з неба після того, як прочитаєш це

ОСТАННІ НОВИНИ

СЬОГОДНІ

17:31 Українка назвала дивні продукти Іспанії: що там їдять і везуть додому

17:23 Психологи пояснили недільну тривогу: чому наприкінці вихідних хочеться все кинути

17:14 Названо найвідоміших батьків в історії: як вони виховували дітей попри владу й війни

17:01 Ветеринар назвав смертельні сигнали у котів: що треба перевіряти щодня

16:55 У Трампа помітили різке облисіння: нові фото з G7 викликали хвилю питань

16:46 Гроші на картку закинути стане важче: НБУ запустив жорсткий сценарій для терміналів

16:40 У Навроцького пояснили скандал із орденом Зеленського: чому Муссоліні та Єкатерину II не чіпатимуть

16:33 Археологи підібралися до головних таємниць людства: які загадки можуть розкрити вже скоро

16:24 Спека випалює сади: експерти назвали 7 правил, які врятують рослини

16:19 Путін розширює ядерний шантаж: хто виробляє скандальний "Сармат" для Кремля

LOAD MORE

КАТЕГОРІЇ НОВИН

Всі новини
Україна
Політика
Економіка
Світ
Стиль життя
Авто
Технології
Суспільство
Здоров'я

ІНФОРМАЦІЯ

Про проект
Автори
Редакційна політика і стандарти
Політика використання ШІ
Політика конфіденційності
Правила коментування
Контакти

ТОВ «НОВА МЕДІА ГРУПА» © 2014—2026

Реєстрація R40-06871 у Реєстрі суб'єктів у сфері медіа

Адреса: 01014, м. Київ, вул. Звіринецька, 63

editor@expert.in.ua
corrections@expert.in.ua
reklama@expert.in.ua

expert.in.ua © 2026 Всі права захищено.